

ZAKAŻENIE MENINGOKAMI

Zakażenia meningokokowe są wywoływane przez bakterie – dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, zwane również meningokokami (*Neisseria meningitidis*). Na zakażenie meningokokami narażeni jesteśmy wszyscy, niezależnie od płci czy też wieku. Najczęściej bakterie atakują dzieci do 1 roku życia. Wiele przypadków choroby występuje także u maluchów w wieku do 5 lat oraz nastolatków i młodych dorosłych w wieku 16- 21 lat. Meningokoki zajmują jamę nosowo-gardłową zdrowych osób, nie powodując żadnych dolegliwości ani objawów. Wywołują najgroźniejsze z chorób zakaźnych człowieka.

Droga kropelkowa,
tj. podczas, kaszlu,
kichania czy mówienia

**DROGI
ZAKAŻENIA**

**Kontakt
bezpośredni, np.**
pocałunki

Kontakt pośredni, np.
używanie tych samych
sztućców, przyborów
kosmetycznych

CHOROBY WYWOŁYWANE PRZEZ TE BAKTERIE

Bakterie te wywołują inwazyjną chorobę meningokokową - groźną chorobę przebiegającą często jako **sepsa meningokokowa** lub **meningokokowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych**. Sepsa meningokokowa to uogólnione zakażenie krwi bakteriami, które powoduje bardzo ciężkie objawy ze strony wielu narządów - bakterie krążą wraz z krwią po organizmie chorego i mogą zakażać cały organizm. Stan ten charakteryzuje się znaczną śmiertelnością (do 10%). Większość przypadków zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową przebiega zarówno z objawami sepsy, jak i z objawami zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.

OBJAWY ZAKAŻENIA

1) Początek

Zaczyna się dość niegroźnie. Główne objawy to **gorączka**, ale szczególnie wysoka, **nudności**, **wymioty**, **rozdrażnienie**, **złe samopoczucie** oraz **ból mięśni** – Objawy są mało charakterystyczne, przypominają **przeziębienie** lub **grypę**. Niestety, uśpiona czujność często może opóźnić postawienie prawidłowej diagnozy. W efekcie średni czas trwania choroby przed hospitalizacją wynosi 19 godzin, gdy meningokoki są w stanie zabić w ciągu zaledwie... 24 godzin.

2) Rozwój sytuacji

Po kilku godzinach przebiegu choroby dołączają się następne objawy, m.in. **ból kończyn lub stawów, ochłodzenie odległych części ciała, zmiana koloru skóry z różowego na siny.** Kolejność ich pojawiania się może być różna i nie wszystkie symptomy muszą wystąpić – dlatego najważniejsza jest obserwacja dziecka. Należy zwrócić uwagę, czy jego stan ogólny nie pogarsza się, np. **czy dziecko nie odmawia jedzenia i picia, nie podsypia, nie staje się niespokojne, czy nie dochodzą nowe objawy, tj. biegunka, wymioty.** Jeśli tak się dzieje, to rodzicom powinna zapalić się czerwona lampka. Warto wtedy, aby dziecko zostało ponownie obejrzone przez lekarza, nawet jeśli od ostatniej wizyty minęło tylko godzin.

3) Charakterystyczny objaw choroby meningokokowej

Charakterystycznym, ale nie zawsze obecnym objawem rozwijającej się inwazyjnej choroby meningokokowej jest **wysypka wybroczynowa**, która powstaje wskutek uszkodzenia naczyń krwionośnych przez bakterie. Na początku wysypka ma postać małych czerwonych punkcików na skórze o rozmiarze 1-2 mm, a więc łebka od szpilki. Mogą one wystąpić w każdym miejscu na ciele, np. **za uchem, między palcami, a u chłopców np. na mosznie.** Podejrzaną zmianę należy ucisnąć palcem. Nieblednąca wysypka jest sygnałem alarmowym.

W ciągu kilku godzin może rozprzestrzenić się na całe ciało i przybrać postać plam wybroczynowych, co grozi martwicą skóry, a nawet amputacją - należy więc jak najszybciej wezwać pogotowie.

SZCZEPIENIA

Warto zaszczepić dziecko przeciwko meningokokom, ponieważ ryzyko zakażenia jest bardzo duże. Należy zwrócić uwagę na fakt, że zakażenie jest możliwe tylko w przypadku bardzo bliskiego kontaktu z nosicielem meningokoków. Za bliski kontakt uznaje się wspólne mieszkanie czy na przykład pobyt w żłobku.

KIEDY?

Szczepienie przeciwko meningokokom powinno się wykonać możliwie jak najwcześniej. Zaleca się, by szczepionkę wykonać w pierwszym półroczu życia dziecka, około 2. miesiąca. Jeżeli szczepienie przeciwko meningokokom zostanie zaaplikowane dziecku między 2. a 6. miesiącem życia, to łącznie należy podać 3 dawki szczepionki podstawowej oraz jedną szczepionkę przypominającą w drugim roku życia. Późniejsze podanie pierwszej dawki szczepionki, czyli między 6. a 12. rokiem życia powoduje zmniejszenie liczby dawek o jedną. Jeżeli pierwsza szczepionka przeciwko meningokokom została wykonana u dziecka rocznego, to dawka przypominająca powinna zostać zaaplikowana w trzecim roku życia.

PRZECIWWSKAZANIA

W niektórych przypadkach podanie szczepionki przeciw meningokokom jest niewskazane. Jedynym bezwzględnym przeciwwskazaniem jest wystąpienie u pacjenta reakcji anafilaktycznej na poprzednią dawkę szczepionki, a także alergia nawet na jeden składnik preparatu. Pojawiają się też ograniczenia czasowe, w tym choroby przebiegające z wysoką gorączką, ostre zakażenia lub nasilenie objawów niektórych schorzeń przewlekłych. Lekarza należy też poinformować o zaburzeniach krzepliwości, ponieważ w ich przypadku zalecana jest szczególna ostrożność. Pamiętajmy o konsultacji z lekarzem!

